

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR AGENCIJA RS ZA OKOLJE Vojkova 1b, 1000 Ljubljana	
Prejeto: 12 -06- 2009	Sig. znak: BLAŽIČ
Vredn.: —	Priloge ✓
Šifra zadeve: 35601 - 99/2009 - 1	

RIBIŠKA ZVEZA SLOVENIJE

Ljubljana, Tržaška cesta 132/134

AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
OKOLJE
Vojkova cesta 1 B

1000 Ljubljana

naš znak: 09/103-MK

vaš znak:

Ljubljana, 05.06.2009

Predmet:

**VELIKI KORMORAN – VLOGA ZA IZDAJO DOVOLJENJA
O VZNEMIRJANJU IN ODVZEMU OSEBKOV**

Spoštovani!

V skladu

- s 7. členom Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS št. 46/2004) ter
- s 3. členom Uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS št. 84/2005)

vlagamo zahtevek za dovoljenje za vznemirjanje in odvzem iz narave plenilca vrste **veliki kormoran** (*Phalacrocorax carbo sinensis*) ter izdajo ustreznega dovoljenja.

Predlog vlagamo kot ukrep za zaščito avtohtonih ribjih populacij.

Utemeljitev:

Veliki kormoran je zelo uspešna plenilska vrsta, ki prileti k našim vodam v jesensko zimskem obdobju. V Sloveniji v zadnjih letih prezimuje od 2.500 do 3.800 osebkov velikega kormorana. Množičnost je odvisna zlasti od zamrznjenosti voda v severni in srednji Evropi, je pa za odprte vode Slovenije odločno previsoka. Plenjenje velikih kormoranov se odraža v Sloveniji še vedno kot zelo močan negativni vpliv na stalež rib v vseh vodah. Kormorani dokazano uničuječe vplivajo na ribje populacije od katerih so nekatere bolj, druge pa manj ranljive.

Na podlagi pozitivne zakonodaje je ARSO dne 28. 8. 2008 izdala Dovoljenje za vznemirjanje velikega kormorana in odvzem določenega števila osebkov te vrste iz narave z odstrelom. Dokument ima šifro 35601-111/2006 - 8.

V skladu z 8. členom Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah želimo sodelovati pri pripravi strokovnega mnenja za izdajo naslednjega dovoljenja. Predlagamo, da pri pripravi dokumenta v imenu RZS tudi letos sodeluje dr. Miha JANC. V imenu javnega Zavoda za ribištvo Slovenije predlagamo, da pri pripravi sodeluje član zavodove strokovne službe.

Lani 4. decembra je Evropski parlament z veliko večino sprejel dokument **EVROPSKI NAČRT ZA UPRAVLJANJE POPULACIJE KORMORANOV**, ki ga je pripravil Odbor za ribištvo tega parlamenta, poročevalec pa je bil Heinz Kindermann. Od 558 glasov parlamenta pri teh volitvah je proti sprejemu načrta glasovalo le sedem predstavnikov držav združenih v EU. Parlament je torej sprejel dokument

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 4. decembra 2008 o pripravi evropskega načrta za upravljanje populacije kormoranov za zmanjšanje njihovega vedno večjega vpliva na staleže rib, ribištvo in ribogojstvo (2008/2177(INI)).

Najpomembnejši poudarki te resolucije so:

- Populacije kormoranov (*Phalacrocorax carbo*) na ozemlju Evropske unije so hitro rastoče. Njihovo skupno število se je v Evropi v zadnjih 25 letih podvajseterilo, njihova skupna populacija pa danes obsega približno 1,7 do 1,8 milijona ptic.
- Upoštevati je treba dokazane in trajnostne škode v ribogojstvu in na staležih številnih vrst prosto živečih rib v celinskih vodah in ob morskih obalah v številnih državah članicah.
- Za izvajanje ekosistemskega pristopa k upravljanju morij, obalnih območij in celinskih voda je nujna uravnotežena politika, ki lahko zagotovi ravnovesje med različnimi, vendar povsem upravičenimi cilji za trajnostno izkoriščanje staležev rib: varstvo ptic ter ohranjanje raznolike favne ptic in rib na eni strani in upravičene interese ribičev in ribogojcev glede gospodarnega izkoriščanja staležev rib na drugi strani. Primer takšne uravnotežene politike je Uredba Sveta (ES) št. 1100/2007 z dne 18. septembra 2007 o ukrepih za obnovo staleža evropske jegulje.
- Te ptice so poleg drugega povzročile dokazano trajno škodo za vegetacijo na nekaterih geografskih območjih v številnih državah članicah.
- Podvrsta *Phalacrocorax carbo sinensis* (kormoran kontinentalne podvrste) je bila že leta 1997 črtana s seznama vrst ptic, za katere veljajo posebni ukrepi za ohranitev habitatov (Priloga I direktive o ohranjanju prosto živečih ptic), saj je ta podvrsta najkasneje leta 1995 dosegla ugodno stanje ohranjenosti, medtem ko podvrsta *Phalacrocorax carbo carbo* (kormoran atlantske podvrste), ki ni nikoli veljala za ogroženo, sploh ni bila vključena v seznam.
- Tretja alineja točke (a) 1. odstavka 9. člena Direktive o ohranjanju prosto živečih ptic državam članicam in regijam daje možnost, da za preprečitev 'resne škode' sprejmejo časovno omejene zaščitne ukrepe, če s tem niso ogroženi varstveni cilji direktive o ohranjanju prosto živečih ptic oziroma ugodno stanje ohranjenosti te vrste ptice.
- Nevarnost resne škode se nesorazmerno večja, če se populacija kormoranov v regiji bliža meji nosilne kapacitete (carrying capacity) ob velikih vodnih območjih, pri čemer se istočasno močno zmanjšuje učinek lokalnih zaščitnih ukrepov.
- V tretji alineji točke (a) 1. odstavka 9. člena je nejasno določen pojem 'resna škoda' iz direktive o ohranjanju prosto živečih ptic, ki državam članicam dovoljuje neposredne posege za urejanje populacije vrst ptic; ta nedefinirani pojem je privedel do znatne pravne negotovosti pri nacionalnih upravah in predstavlja možnost družbenega konflikta.
- Odobritev in financiranje ukrepov za preprečitev škode, ki jo povzročajo kormorani, sta sicer v pristojnosti držav članic oziroma regij, vendar pa se lahko trajnostno upravljanje populacije kormoranov ob upoštevanju dejstva, da so kormorani ptice selivke, zagotovi le z usklajenim pristopom vseh prizadetih držav članic in regij ter s pomočjo Evropske unije.
- V sporočilu Komisije o strategiji za trajnostni razvoj evropskega ribogojstva se v poglavju "Zdesetkanje ribolovnih virov zaradi zaščitene vrst" glasi: "*Ribolovni viri v ribogojstvu lahko utrpijo škodo, ki jo povzročijo zaščitene prosto živeče ptice in sesalci, kar pa spet lahko znatno škodi donosnosti podjetja ribogojne dejavnosti. Zelo težko se je ubraniti pred temi plenilci, še posebej v primeru velikih ribnikov ali v lagunah. Učinkovitost metod odganjanja je dvomljiva, saj so plenilci hitro prilagodljivi.*"
- Svet je na seji dne 27. in 28. januarja 2003 glede strategije za trajnostni razvoj evropskega ribogojstva zahteval, da "je treba razviti skupno strategijo o živalih, ki jedo ribe (na primer kormorani)".

- Dosedanji poskusi nacionalnih, regionalnih in lokalnih ukrepov najrazličnejših vrst imajo dokazano omejen učinek za omejevanje škode, ki jo povzroča populacija kormoranov.
- V skoraj vseh državah članicah izjeme za preprečevanje lokalne škode, sprejete v skladu s členom 9 Direktive o ohranjanju prosto živečih ptic, kljub visokim upravnim naporom in socialnim stroškom niso vodile k trajnostni umiritvi problematike.

Na podlagi teh in še drugih ugotovitev je parlament pozval Komisijo, da preveri vsa razpoložljiva pravna sredstva, za zmanjšanje negativne vplive populacije kormoranov na ribištvo in ribogojstvo in pri nadaljnji pripravi svoje pobude za spodbujanje ribogojstva v Evropi upošteva pozitivne učinke vseevropskega načrta za upravljanje populacije kormoranov ter po potrebi v tem okviru predstavi predloge za rešitev problematike kormoranov.

Za učinkovito zaščito ogroženih ribjih populacij je zelo pomembno takojšnje odvrčanje prvih kormoranov. Tak pristop bistveno pripomore k ohranitvi ugodnega stanja teh ribjih vrst, kar je javna korist, zato pričakujemo, da boste dovoljenje izdali čim prej. Kormoran pleni in lovi najlažje dosegljive ribe, te pa so predvsem avtohtone:

- ciprinidi (predvsem podust in platnica),
- timalidi in
- salmonidi.

Cilj predloga za izdajo dovoljenja za vznemirjanje in odvzem iz narave je zagotavljanje ugodnega stanja avtohtonih ribjih populacij.

S kormoranovim plenjenjem je ogrožena javna korist, izražena v številčnosti navedenih vrst rib v posameznih vodotokih ali njihovih delih. Z vidika turistične dejavnosti plenjenje manjšanja gospodarsko korist države in lokalnih skupnosti, saj na prizadete vodotoke turisti ne prihajajo.

Utemeljitev predhodno izvedenih preventivnih zaščitnih ali drugih ukrepov za razlog iz prve in druge alineje prvega odstavka 7. člena Uredbe:

Ribiške družine odvajajo velika finančna sredstva za vzdrževanje ribjih populacij na vseh vodah Slovenije. Nekateri deli voda so obremenjeni tudi z drugimi pritiski, ki negativno vplivajo na ugodno stanje ribjih populacij, zato se ribiške organizacije zavzemamo za vse možne ukrepe, da se stanje na posameznih odsekih izboljša ali vsaj ostane na trenutni ravni. Med temi ukrepi je tudi odvrčanje ribjih plenilcev tistih vrst, ki so preštevilne. Med njimi je na prvem mestu veliki kormoran.

Z odvrčanjem, vznemirjanjem in omejenim odstrelom želimo preprečiti resne škode na populacijah avtohtonih ribjih vrst posameznih voda ali njihovih delih.

Predvideno časovno obdobje ravnanja iz 5. člena Uredbe:

Odvračanje in vznemirjanje naj veljata za **obdobje od 01. 8. 2009 do vključno 31. 5. 2010**, saj se posamezni primerki zadržujejo v Sloveniji celo leto, ob ohladitvah pa se prvi premaknejo na ogrožene predele voda.

Odvzem z odstrelom naj velja za **obdobje od 01. 9. 2009 do vključno 28. 02. 2010** (če bo potreba glede na vremenske razmere).

Predvidena geografska območja ravnanja iz 5. člena Uredbe:

Glede na geografska območja, v katerih je bilo dovoljeno vznemirjanje v sezoni 2008/09 predlagamo nekaj sprememb v naboru lokacij. **Celotni predlog za sezono 2009/10 je:**

voda	območje ukrepanja	ribiška družina	
Drava s pritoki	Meža od izliva potoka Hotuljka do izliva v Dravo	Koroška	
	Mislinja od Šentjanža do izliva v Mežo	Koroška	
	Drava – stara struga od vasi Melje do šentmartinskega broda (Starše)	Maribor	
	Drava – stara st. od šentmartinskega broda do mostu Sp. Hajdina – Ptuj	Ptuj	
	Drava – stara st. od mostu pri Novi vasi pri Markovcih do državne meje	Ormož	
	Pesnica od mostu v Gočovi do izliva v Dravo	Ormož, Ptuj	
	Dravinja od Dražje vasi do izliva v Dravo	Majšperk, Ptuj	
Sava Dolinka	Dolinka razen akumulacijskega jezera Moste	Jesenice	
Sava Bohinjka	od jezera do železniškega mostu	Bohinj	
	od železniškega mostu do HE Soteska	ZZRS	
	od HE Soteska do sotočja Bohinjke in Dolinke	Bled	
	skupna Sava do Kranja	od sotočja Bohinjke in Dolinke do izliva Tržiške Bistrice	Radovljica
		Tržiška Bistrica od mostu AC do izliva v Savo	Tržič
	Sava od izliva Tržiške Bistrice do Struževega	Tržič	
	Kokra – nad Kranjem	Kranj	
Sava od Medvod do Šentjakoba	od HE Medvode do mostu Brod – Tacen	Medvode	
	izliv Sore v Savo	Medvode	
	od mostu Brod – Tacen do Šentjakoba	Straža – Sava	
Sora s pritoki	Selščica od Praprotnega do sotočja s Poljanščico	Železniki	
	Poljanščica od Zminca do sotočja s Selščico	Sora	
	Sora od sotočja Selščice in Poljanščice do mostu pri Gostečah	Sora	
Ljubljana – izvorni del	od izvirov do izliva Borovnišče	Vrhnika	
Unica	vsa	ZZRS	
Cerkniško jezero	vse jezero in pritoki	ZZRS, RD Cerknica	
	Cerkniščica s pritoki	RD Cerknica	
Rak	ves vodotok	RD Cerknica	

Savinja s pritoki	od Strug do jezu v Grušovljah	Ljubno
	od jezu v Grušovljah do Letuša	Mozirje
	Dreta od Gornjega Grada do izliva v Savinjo	Mozirje
	Paka od vasi Gorenje do izliva v Savinjo	Paka
	od jezu v Letušu mostu v Petrovčah	Šempeter
	od mostu v Petrovčah do viadukta v Tremarjih	Celje
	Bolska od mostu v Prekopi do izliva v Savinjo	Celje
	gojitveni ribniki v Goričici	Celje
	Voglajna od Opoke pri Ogorelcu do izliva v Savinjo	Voglajna
Mirna	od mostu pri Gabrjah do izliva v Savo	Sevnica
Krka	pri Soteski	Novo mesto
	od Gornjega Kronovega do Stranja pri Škocjanu	Novo mesto
	od mostu Krška vas – Malence do izliva v Savo	Brežice
Kolpa s pritoki	Kolpa od državne meje do jezu v Dolu	Kočevje, ZZRS
	Kolpa od jezu v Dolu do jezu v Krasincu	Črnomelj
	Kolpa od jezu v Krasincu do državne meje	Metlika
	Lahinja od Črnomlja do izliva v Kolpo	Črnomelj, Metlika
Soča s pritoki	od Robiča do izliva potoka Vogršček	ZZRS, Tolmin
	od izliva potoka Vogršček do Tolmina	Tolmin
	Kanal – Plave	Soča
	HE Solkan – solkanski most	Soča
	Idrija od Spodnje Idrije do mostu v Stopniku	Idrija
	Idrija od mostu v Stopniku do izliva v Sočo	Tolmin
	Vipava od vasi Dolenje do jezu v Kasovljah	Ajdovščina
	Vipava od jezu v Kasovljah do državne meje	Renče

Predvidena sredstva oz. načini, s katerimi naj se izvršijo ravnanja iz 5. člena Uredbe:

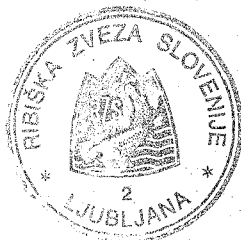
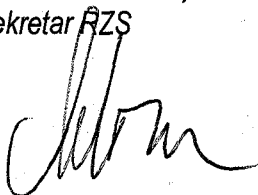
Predlagamo naslednje načine:

- odvracanje s prepletom iz svetlo obarvanih (belih) vrvic nad kritičnimi območji (tolmuni, globlje brzice) posameznih delov voda, če širina vodotoka to dopušča;
- vznemirjanje s strašilnimi pištolami, plinskimi topovi, raketami, petardami;
- odvzem osebkov iz narave z uplenitvijo.

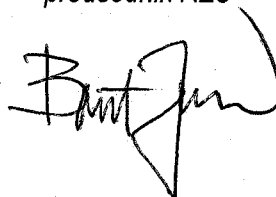
Predlagamo, da naj bo v sezoni 2009/10 v skladu s priporočili evropske komisije o socialnem naporu (ribičev in lovcev) dovoljeni **odvzem 300 osebkov** vrste veliki kormoran.

Lep pozdrav!

Marko KORAČIN,
sekretar RZS

Borut JERŠE, univ.dipl.ekon.,
predsednik RZS

Poslano tudi na: Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana.

- Obveščeni:
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
 - Zavod za ribištvo Slovenije,
 - Zavod za gozdove Slovenije,
 - Lovska zveza Slovenije.